

רע"פ 8722/15 - שבאזי תבנאס נ' מדינת ישראל

פלילי - חוק העונשין - עבירות אלימות

var MareMakom = "רעפ 8722/15 - שבאזי תבנאס נ' מדינת ישראל, תק-על 2015(4), 13123(21/12/2015)";
{p.IDHidden{display:none

בבית המשפט העליון רע"פ 8722/15

כבוד השופט ס' ג'ובראן
שבאזי תבנאס

לפני:
המבקש:

נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו מיום 25.11.2015 בעפ"ג 1869-08-15 שניתן על ידי כבוד השופטים: ד' ברלינר - נשיאה, ג' קרא - סג"נ וא' נחליאלי-חיאט; ובקשה לעיכוב ביצוע

עו"ד מיכל פומרנץ

בשם המבקש:

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו (הנשיאה ד' ברלינר, סגן הנשיאה ג' קרא והשופטת א' נחליאלי-חיאט) מיום 25.11.2015 בעפ"ג 1869-08-15, בגדרו התקבל חלקית ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום בתל אביב-יפו (השופטת י' פרדלסקי) בת"פ

21535-04-15 מיום 21.6.2015, במובן זה שהופחת עונש המאסר בפועל שהושת על המבקש, כמפורט להלן.

רקע והליכים קודמים

2. המבקש, נתין זר אזרח אריתריאה, הורשע בבית משפט השלום ביום 6.5.2015, על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירה של חבלה ופציעה בנסיבות מחמירות, לפי סעיף 335(א)(1) בצירוף סעיף 334 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. על פי עובדות כתב האישום, המבקש והמתלון עבדו יחד במטבח של מסעדה בתל אביב, כאשר המתלון מוגדר מבעוד מועד על ידי מנהל המטבח כ"סמכות הקובעת". ביום 10.4.2015, התגלע ויכוח בין המבקש לבין עובד אחר, והמתלון הכריע בו תוך שהורה למבקש למלא את הוראותיו, ולא – יפנה אל מנהל המטבח. המבקש ביקש מהמתלון כי ישוחחו בפרטיות, והשניים יצאו אל חניון המסעדה. בהגיעם לחניון, נטל המבקש מקל עץ אשר נמצא במקום, והכה את המתלון באמצעותו בלחיו השמאלית ובראשו. המתלון נמלט אל חדר המעלית בחניון כשהוא חבול ומדמם מראשו, אך המבקש נע בעקבותיו והכה אותו פעם נוספת בכתפו הימנית. המתלון הצליח להימלט מפני המבקש ופונה על ידי צוות מגן דוד אדום לקבלת טיפול רפואי. כתוצאה ממעשיו של המבקש, נגרמו למתלון מספר חבלות, וביניהן חתך בן 5 סנטימטרים במצחו עד דימום עורקי וחתך בן 3 סנטימטרים בלסתו, אשר נתפרו בשכבות.

3. מיד לאחר שהמבקש הורשע, ביקש בא-כוחו כי הוא יופנה לקבלת תסקיר שירות מבחן בטרם ייגזר דינו, על מנת לפרט בפני בית משפט השלום את נסיבות חייו הקשות. בית המשפט דחה את הבקשה, תוך שציין כי לא מצא מקום לכך.

4. ביום 21.6.2015, בית משפט השלום גזר את דינו של המבקש. בגזר דינו, בית המשפט עמד על מדיניות הענישה המחמירה בעבירות אלימות ועל הצורך להגן על עובדים ומנהלים במקום עבודתם. בהתאם למדיניות זו, למידת הפגיעה בערך המוגן ולחומרת נסיבות ביצוע העבירה, בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם למעשי המבקש נע בין 12 לבין 24 חודשי מאסר בפועל. בקביעת העונש המתאים למבקש בתוך המתחם, בית משפט השלום עמד על מספר נסיבות לקולה: הודאתו בעבירות, אשר חסכה זמן שיפוטי; קבלת האחריות מצדו על מעשיו; הזמן בו שהה במעצר ובמעצר בית מלא; היותו פליט הנשוי לפליטה; היותו אב לשתי ילדות קטנות, כאשר אשתו אף נמצאה בהיריון מתקדם; והפגיעה הנשקפת מעונש מאסר בפועל במבקש ובמשפחתו. נוכח מכלול השיקולים הללו, בית משפט השלום השית על המבקש עונש של 12 חודשי מאסר בפועל; 6 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים, שלא יעבור עבירת אלימות; ופיצוי למתלון בסך 2,000 ש"ח.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי, וערעורו התקבל באופן חלקי ביום 25.11.2015. באשר להחלטה שלא

להפנות את המבקש לתסקיר שירות מבחן, בית המשפט המחוזי מצא כי יש ממש בטענת המשיבה כי ספק אם תסקיר יוכל לשפוך אור נוסף על נסיבות חייו של המבקש באריתריאה מעבר למה שנטען על ידי באי-כוחו, באשר אין כל דרך לאמת את העובדות הללו. למען הסר ספק, בית המשפט המחוזי הדגיש כי הוא מקבל את דבריו של המבקש בדבר קורות חייו בטרם הגיע לישראל. ביחס לגזר הדין לגופו, בית המשפט המחוזי מצא כי נוכח נסיבות ביצוע העבירה, ובפרט נוכח העובדה שלא נגרם למתלונן נזק קבוע, מתחם העונש ההולם נע בין 8 לבין 14 חודשי מאסר. בשל נסיבות חייהם הקשות של המבקש ומשפחתו, בית המשפט המחוזי העמיד את עונשו על 9 חודשי מאסר בפועל, בעוד יתר רכיבי העונש נותרו על כנם. מכאן הבקשה שלפניי.

הבקשה למתן רשות ערעור

6. בבקשה שלפניי, עותר המבקש מבית משפט זה ליתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי ולהורות על הפנייתו לתסקיר שירות מבחן בטרם ייגזר דינו, ולחלופין להקל בעונשו כך שיועמד על 6 חודשי מאסר בפועל, שירוצו על דרך של עבודות שירות.

7. המבקש טוען כי בית המשפט המחוזי שגה בקביעתו כי אין מקום להפנות אותו לקבלת תסקיר שירות מבחן. לשיטתו, תפקידו של שירות המבחן אינו לאמת את הדברים המובאים מפיהם של נאשמים, אלא לבחון את נסיבותיו האישיות של הנאשם העומד בפני בית המשפט, את סיכויי שיקומו ואת הרקע לביצוע העבירה על ידו – ולהציע דרכי טיפול חלופיות במקרים המתאימים. לגישת המבקש, קביעתו של בית המשפט המחוזי חורגת מעניינו הפרטני ומעוררת סוגיה עקרונית בדבר הפנייתם של נאשמים אשר קיים קושי לאמת את העובדות המתוארות על ידם לשירות מבחן. מבחינה תוצאתית, המבקש סבור כי קביעה זו עשויה להביא למצב בו תושבים זרים בכלל ומבקשי מקלט בפרט מופלים לרעה, משום שנחסמת בפניהם האפשרות להציג את נסיבותיהם האישיות בפני שירות המבחן ולקבל הצעות לדרכי טיפול חלופיות. המבקש מוסיף וטוען כי במקרה של הרשעה בעבירת אלימות ישנה חשיבות מיוחדת לקבלת תסקיר מאת שירות המבחן, שיבחן את הסיבות שהביאו אותו לבצע את העבירה ואת הסיכון הנשקף ממנו להישנותה.

8. בנוסף, המבקש טוען כי מתחם העונש שנקבע בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הוא מחמיר ביחס למדיניות הענישה הנוהגת ולנסיבות ביצוע העבירה. בפרט, המבקש סבור כי בית המשפט המחוזי לא נתן משקל לכך שהאירוע לא היה מתוכנן ונבע, לטענתו, מהתעמרות של המתלונן בו. לטעמו, בחינת הפסיקה במקרים דומים של פציעה וחבלה בנסיבות מחמירות, ואף במקרים חמורים יותר של תקיפה וחבלה בנסיבות מחמירות, מגלה כי מתחמי העונש ההולמים בעבירות אלו נקבעים כך שהרף התחתון עומד על מספר חודשי עבודות שירות. נוכח

האמור, המבקש טוען כי היה מקום להעמיד את עונשו על 6 חודשי מאסר לריצוי על דרך של עבודות שירות, חלף מאסר בפועל. כמו כן, המבקש טוען כי עניינו מעורר שאלה אנושית-מצפונית, הנוגעת לנזק הרב שייגרם למשפחתו משליחתו למאסר. המבקש מציין כי מצבה הכלכלי של משפחתו בכי רע וכי היא תלויה בו למחייתה, כך ששליחתו למאסר עלולה לדרדר את משפחתו לקריסה כלכלית. לעמדתו, נסיבות אלה מצדיקות מתן רשות ערעור.

דיון והכרעה

9. אין בידי לקבל את הבקשה למתן רשות ערעור. הלכה היא כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם עולה סוגיה עקרונית בעלת חשיבות כללית, בין משפטית ובין ציבורית (בר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (ראו: רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)). במקרה שלפניי, חרף טענותיו של המבקש, לא מצאתי כי הבקשה מעוררת שאלה משפטית עקרונית כאמור או שיקולי צדק ייחודיים.

10. ההחלטה שלא להפנות את המבקש לקבלת תסקיר שירות מבחן בעניינו מבוססת על נסיבות המקרה הפרטני, ואינה מעוררת שאלה החורגת מעניינם של הצדדים. כידוע, אין לנאשם זכות קנויה כי יערך תסקיר שירות מבחן בעניינו, ובית המשפט אינו מחויב לקבל תסקיר כאמור בטרם יגזור את הדין, אלא באותם מקרים הנכנסים בגדר אכרזת דרכי ענישה (תסקיר של קצין מבחן), התשכ"ד-1964. במקרים שאינם נכנסים בגדר אכרזה זו, דוגמת המקרה שלפניי, ההחלטה האם להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר נתונה לשיקול דעתה של הערכאה הדיונית (ראו: רע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (2.8.2015); רע"פ 8884/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (11.6.2014)). במקרה שלפניי, שיקול דעתן של הערכאות הקודמות הופעל בהתאם לנסיבות המקרה הקונקרטי. כפי שעולה מפרוטוקול הדיון בפני בית משפט השלום מיום 6.5.2015, הבקשה להפנות את המבקש לתסקיר נועדה "על מנת שלבית משפט ייפרסו נסיבות חייו של הנאשם", ואף הודגש בתשובה לשאלת בית המשפט כי "הכוונה היא לא לצורך הפניה לטיפול". הוזה אומר, קביעתן של שתי הערכאות הקודמות כי אין צורך בעריכת תסקיר שירות מבחן למבקש, נגעה לבקשתו לפרט את נסיבות חייו טרם הגעתו לארץ, ולעניין זה בלבד. קביעה זו הייתה מבוססת על כך שנסיבות אלה פורטו על ידי באי-כוח המבקש, ולא היה כל ערך מוסף לפירוטן בפני שירות המבחן. יתרה מכך, בית המשפט המחוזי אף הדגיש בפסק דינו כי "כדי להסיר ספק אנו מקבלים את טיעונו של המערער (הוא המבקש בהליך זה - ס.ג.). באשר לקורות חייו עובר להגעתו לארץ, כמו גם באשר לנסיבותיו האישיות הנוכחיות". לפיכך, השאלה העקרונית אותה ביקש המבקש לעורר, בדבר מניעת האפשרות מנתין זר או מבקש מקלט להציג את נסיבותיו האישיות בפני בית המשפט כלל לא מתעוררת במקרה שלפניי. משכך, דין הבקשה בכל הנוגע לעריכת תסקיר שירות מבחן - להידחות.

11. שאר הטיעונים בבקשה מתמקדים בחומרת גזר דינו של המבקש. הלכה היא כי טענות לעניין חומרת העונש אינן מקימות עילה למתן רשות ערעור, אלא במקרים חריגים של סטייה ניכרת ממדיניות הענישה (ראו: רע"פ 2275/15 אברמוב נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (5.5.2015); רע"פ 2136/14 מוסא נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (24.3.2014)). סבורני כי המקרה הנוכחי אינו נמנה על אותם מקרים. שתי הערכאות הקודמות עמדו על מכלול השיקולים הרלבנטיים בגזר דין. מחד, הערכאות הקודמות התייחסו לחומרת נסיבות האירוע בקביעת מתחם העונש ההולם – כאמור, המבקש קרא למתלונן לצאת עמו למקום מבודד בתואנת שווא של שיחה בפרטיות, שם תקף אותו במקל, ולאחר מכן, עקב אחריו לחדר המעלית ותקף אותו בשנית. מאידך, העונש הראוי למבקש בתוך המתחם נקבע על הרף התחתון, בשל נסיבותיו האישיות, וביניהן: נסיבות חייו הקשות, עובדת היותו המפרנס היחיד של משפחתו והפגיעה הצפויה של העונש בו ובמשפחתו. בית המשפט המחוזי אף מצא לנכון להקל בעונשו של המבקש, נוכח העדרו של נזק קבוע למתלונן מהמעשים. על רקע האמור, אני מוצא כי העונש שהושת על המבקש הוא ראוי ומאזן היטב בין מכלול נסיבות העניין, ובוודאי שאין בו סטייה ניכרת ממדיניות הענישה, המצדיקה מתן רשות ערעור. אשר על כן, דין הבקשה למתן רשות ערעור להידחות.

12. סוף דבר, הבקשה נדחית. משכך, ממילא גם הבקשה לעיכוב ביצוע גזר הדין מתייתרת.

ניתנה היום, ט' בטבת התשע"ו (21.12.2015).

ש ו פ ט